

1 Dokazno breme

1.1 Kakšna so pravila o dokaznem bremenu?

Dokazno breme nosi oseba, ki nekaj trdi, kot je razvidno iz člena 562 zakonika o organizaciji sodišč in civilnem postopku: „breme dokazovanja dejstva v vsakem primeru nosi oseba, ki ga zatrjuje“.

1.2 Ali obstajajo pravila, ki določena dejstva izvezemajo iz dokaznega bremena? V katerih primerih? Ali je mogoče predložiti dokaze, da bi dokazali neveljavnost posebne pravne domneve?

Da, ta pravila obstajajo, vsebujejo pa jih člen 627 in naslednji zakonika o organizaciji sodišč in civilnem postopku. V členu 627 so navedeni dokumenti, za katere ni potrebno drugo dokazilo o verodostojnosti kot tisto, ki je navedeno na njihovi naslovnici:

listine malteške vlade, ki jih podpiše minister ali vodja službe, ki jih je izdala, ali v njegovi odsotnosti njegov namestnik, pomočnik ali drug uradnik, ki mu je neposredno podrejen in je pooblaščen za podpisovanje takih listin;

potrdila iz evidenc vseh služb malteške vlade;

vse javne listine, ki jih podpišejo pristojni organi in so objavljene v uradnem listu;

listine malteške vlade, tiskane s pooblastilom vlade in ustrezno objavljene;

listine in potrdila iz evidenc sodišč in malteških cerkvenih sodišč;

potrdila, ki jih izdaja matični urad in zemljiška knjiga;

izjava o utrpeli havariji, potrjena s strani prvega senata civilnega sodišča;

drugi dokumenti, navedeni v zakonu o trgovskem ladijskem prometu (Merchant Shipping Act) (vključno s potrdili o registraciji, ki jih je podpisal uradnik za registracijo ali drug pooblaščen uradnik, in vsemi drugimi zaznamki na potrdilu o registraciji, ki naj bi jih podpisal uradnik za registracijo ali drug pooblaščen uradnik).

Predložiti je mogoče tudi druge dokumente, katerih vsebina je izvzeta iz dokaznega bremena, vendar je treba dokazati njihovo verodostojnost. Ti dokumenti so, med drugim:

listine in potrdila iz evidence subjektov ali javnih organov, ki jih potrdi ali priznava zakon ali vlada;

župnijske listine in potrdila iz evidenc rojstev, porok in smrti ter potrdila o delitvah premoženja, izvedenih v navzočnosti župnika in v skladu z zakonom;

listine in potrdila iz evidenc malteških notarjev;

trgovske knjige, ki se vodijo v skladu z zakonom, izključno v zvezi s sporazumi ali drugimi komercialnimi pravnimi posli;

knjige javnih borznih posrednikov, ki se vodijo v skladu z zakonom, v zvezi s vsemi komercialnimi pravnimi posli, ki so jih sklenile pogodbene stranke.

V zvezi z vsebino tovrstnih dokumentov se lahko predložijo nasprotni dokazi.

Poleg teh dokumentov je v poglavju 16 Zakonodaje Malte, civilnem zakoniku, urejena še ena domneva, in sicer da je oče otroka, rojenega v zakonski zvezi, mož otrokove matere. Ta pravna domneva se lahko izpodbija z vložljivo zaprisežene vloge pri civilnem sodišču (oddelek za družinske zadeve) in predložitvijo dokazil o tem, da taka domneva ne velja.

1.3 Do kakšne mere mora biti sodišče prepričano o dejstvu, da na njem utemelji svojo sodbo?

Sodišče v civilnopravnih zadevah odloči šele, ko je na podlagi tehtanja verjetnosti prepričano, da so bili predloženi zadostni dokazi.

2 Pridobivanje dokazov

2.1 Ali je za pridobivanje dokazov vedno potreben predlog stranke ali lahko sodnik v nekaterih primerih dokaze pridobi na lastno pobudo?

Priča lahko katera koli stranka v sodnem postopku, ne glede na njen interes, in sicer na svojo zahtevo, zahtevo druge stranke v postopku ali če jo povabi sodišče po uradni dolžnosti. Če se postopek začne na podlagi zaprisežene vloge, je treba sestaviti seznam prič. Enako velja za zaprisežen odgovor na tožbo – tudi ta mora vsebovati seznam prič. Če mora stranka povabiti pričo, ki je ni seznamu, mora vložiti ustrezen predlog.

2.2 Kateri so nadaljnji koraki, če je predlogu stranke za pridobitev dokazov ugodeno?

Če se predlogu za pridobitev dokazov ugotovi, se pričam pošlje vabilo na zaslišanje, izdano na predlog stranke, ki jih želi povabiti. Vlogo za izdajo vabila je mogoče pri mirovnem sodišču (Malta) in nižjih mirovnih sodiščih (Gozo) vložiti ustno.

2.3 V katerih primerih lahko sodišče zavrne predlog stranke za pridobitev dokazov?

Sodišče lahko predlog stranke za pridobitev dokazov zavrne, če je za pričo povabljen odvetnik, pravni zastopnik ali duhovnik. Poleg tega kot priče praviloma ni mogoče pozvati osebe, ki je v isti zadevi navzoča na obravnavi. Vendar ima sodišče diskrecijsko pravico, da tega pravila v posebnih primerih ne upošteva, če za to obstajajo utemeljeni razlogi. S posebnimi zakoni je urejena tudi uradna tajnost, tako da v postopku ni dovoljeno razkriti tajnih in zaupnih informacij.

Poleg tega lahko sodišče predlog zavrne, če meni, da priča ni relevantna.

2.4 Katera dokazna sredstva obstajajo?

Dovoljena so tri dokazna sredstva, in sicer: dokumenti, ustna izpovedba in zaprisežene pisne izjave.

2.5 Kateri so načini pridobivanja dokazov od prič in ali se ti razlikujejo od načinov za pridobitev dokazov od izvedencev? Kakšna so pravila v zvezi s predložitvijo pisnih dokazov in izvedenskih poročil/mnenj?

Praviloma je zaslihanje prič med obravnavo zadeve odprto za javnost in ustno. Pravo pa določa še druge načine pridobivanja dokazov, ki jih je mogoče uporabiti:

dokazi se lahko predložijo z zapriseženo pisno izjavo prič, ne glede na to, ali imajo stalno prebivališče na Malti ali v tujini;

če oseba odhaja iz države oziroma je bolna ali ostarela, bi lahko umrla ali izgubila poslovno sposobnost pred obravnavo zadeve, ali se obravnave ne more udeležiti, lahko sodišče za zaslihanje te osebe pooblasti sodnega pomočnika. V takem primeru se vprašanja prič in njeni odgovori zapišejo, priča pa mora zapisnik podpisati ali namesto podpisa narediti križec;

sodišče lahko imenuje tudi dodatnega sodnika, da zasliši pričo, ki zaradi starosti ne more zapustiti doma;

če priča prebiva v tujini, lahko odvetnik z vlogo zaprosi za pravno pomoč (zaprosilo za pravno pomoč) – stranka, ki predlaga zaslihanje te priče, predloži pisna vprašanja ter navede ime in naslov osebe, ki se bo zaslihanja priče udeležila v imenu stranke;

če sodišče meni, da je to primerno, lahko dovoli zvočno ali slikovno snemanje izpovedbe prič; sodišče lahko imenuje sodne izvedence, ki jih pooblasti za zaslišanje prič in vodenje dajanja prisega. Če se za izvajanje dokazov pooblasti sodni izvedenec, ima na voljo enaka sredstva kot sodišča.

2.6 Ali so določena dokazna sredstva močnejša od ostalih?

Šteje se, da so vsi dokazi enako pomembni.

2.7 Ali so za dokazovanje določenih dejstev obvezni določeni načini dokazovanja?

Ne, vendar je treba vedno predložiti najboljše dokaze.

2.8 Ali so priče dolžne pričati po zakonu?

Da, po zakonu morajo vse priče, ki prejmejo vabilo, pričati. Vendar priče ni dovoljeno prisiliti, da odgovori na vprašanja, na podlagi katerih bi bila lahko kazensko preganjana.

2.9 V katerih primerih lahko priče zavrnejo pričanje?

Zakonec stranke v sodnem postopku je pravno sposobna priča in je lahko prisiljen pričati v postopku na zahtevo katere koli stranke. Vendar se moža ne sme prisiliti v razkritje zaupnih informacij, ki jih je od svoje žene izvedel v času zakonske zveze, in obratno, poleg tega se zakonca ne sme prisiliti, da odgovori na vprašanja, na podlagi katerih bi bil lahko drugi zakonec kazensko preganjan.

Izžete so tudi informacije, zaupane odvetnikom, pravnim zastopnikom ali duhovnikom. Če pa odvetnik ali pravni zastopnik dobi soglasje stranke ali če duhovnik dobi soglasje osebe, ki se je spovedala, jih je dovoljeno zaslišati o tem, kar so izvedeli (na kar se nanaša soglasje); odvetnika in pravnega zastopnika se zasliši o tem, kar jima je stranka zaupala med postopkom, duhovnika pa o dejstvih, za katera je izvedel pod prisego spovedne molčečnosti ali med spovedjo.

Od računovodij, zdravnikov, socialnih delavcev, psihologov in zakonskih svetovalcev se lahko razkrije informacij, ki so jim jih stranke dale pod prisego poklicne molčečnosti ali s katerimi so se seznanili med opravljanjem poklicne dejavnosti, zahteva samo na podlagi sodnega naloga. To velja tudi za tolmača, ki je bil udeležen pri posredovanju takih zaupnih informacij.

Priča, ki je zavezana k poklicni molčečnosti, ne sme razkriti tajnih ali zaupnih informacij, razen v posebnih okoliščinah v skladu z zakonodajo, ki se uporablja v zadevi.

2.10 Ali je lahko oseba, ki zavrne pričanje, kaznovana ali prisiljena, da priča?

Če se pravilno povabljeni priča ne odzove na vabilo, je nemudoma spoznana za krivo razžalitve sodišča in naloži se ji denarna kazen. Sodišče lahko izda tudi sodni nalog za privedbo ali odvzem prostosti, s katerim jo prisili k pričanju na naslednji obravnavi. Naloženo denarno kazen lahko prekliče, če priča ustrezno utemelji, zakaj ni nastopila pred sodiščem.

2.11 Ali obstajajo določene osebe, od katerih ni dovoljeno pridobiti dokazov?

Za pričo je dovoljeno pozvati katero koli prisebno osebo, če ni zadržkov glede njene sposobnosti. Priča je lahko pozvana ne glede na njeno starost, če se zaveda, da je pričati po krivem kaznivo.

2.12 Kakšna je vloga sodnika in strank na zaslišanju prič? Pod kakšnimi pogoji je lahko priča zaslišana prek videokonference ali z drugimi tehničnimi sredstvi?

Sodišče lahko med zaslišanjem ali navzkrižnim zaslišanjem prič postavi vsa vprašanja, ki se mu zdijo potrebna ali primerna. Vsaka stranka v postopku pa lahko, ne glede na svoje interese, priča na svojo zahtevo, na zahtevo druge stranke v postopku ali če jo sodišče k temu pozove po uradni dolžnosti.

V zadevah v zvezi z mladoletnimi osebami sodnik mladoletno osebo praviloma zasliši za zaprtimi vrati ali pa mladoletno osebo zasliši zagovornik otrok.

Priče, ki ne prebivajo na Malti, se lahko zaslišijo po videokonferenci.

3 Ocenjevanje dokazov

3.1 Ali so sodišču postavljene omejitve pri izdaji sodbe, če stranka dokaza ni pridobila zakonito?

Če so dokazi pridobljeni zakonito, sodišče pri razsojanju nima nikakršnih omejitev. Edina izjema je, da sodišče praviloma ne priznava niti dokazov v zvezi z dejstvi, za katere naj bi priča izvedela od drugih, niti dejstev, ki naj bi jih navedle tretje osebe, saj so te lahko ustrezno pozvane kot prič.

3.2 Ali moja izjava šteje kot dokaz v postopku, v katerem nastopam kot stranka?

Da, izjave stranke v postopku so dopustne.

Zadnja posodobitev: 22/03/2017

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.